

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O UVAJANJU NAPRAV ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH
VIROV ENERGIJE (ZUNPEOVE-A)**

(predlog za javno obravnavo, marec 2024)

1. RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA IN VSEBINA

Z Zakonom o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE, v nadaljnjem besedilu: ZSROVE) je bila v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov¹ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU, tudi Direktiva RED II). To je temeljna direktiva, ki vsebuje določbe glede: skupnega okvira za spodbujanje energije iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: OVE), zavezujočega cilja EU za skupni delež energije iz OVE v bruto končni porabi energije leta 2030, pravil o finančnih podporah za električno energijo iz OVE, samooskrbe z električno energijo iz OVE, uporabe energije iz OVE v sektorju ogrevanja in hlajenja, upravnih postopkov itd.

Navedena direktiva je bila spremenjena z novo Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652² (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/2413/EU, tudi Direktiva RED III), ki jo je potrebno prenesti v slovenski pravni red. Države članice morajo uveljaviti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 21. 5. 2025. Določene člene pa je potrebno prenesti že do 1. 7. 2024, in sicer gre za člene, ki se nanašajo na izdajo upravnih dovoljenj za postavitve naprav na OVE. Glede na vsebino, bodo te določbe prenesene s spremembo dveh zakonov, tj. s spremembo ZSROVE in Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23, v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE).

Namen sprememb ZSROVE je torej prenos določb Direktive 2023/2413/EU, ki so predvsem postopkovne narave (določajo roke za izvedbo upravnih postopkov). Smiselno enako velja za spremembe ZUNPEOVE, pri čemer so – poleg členov, potrebnih za prenos navedene direktive – dodane še manjše izboljšave določenih členov, brez večjih vsebinskih sprememb.

To so predvsem členi, ki posegajo v Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE) in so bili v zakon vneseni na predlog Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Namen členov je konkretizacija nekaterih določb o agrofotovoltaiki ter nekaj drugih manjših sprememb.

Podrobnejše obrazložitve sprememb so navedene pri vsakem posameznem členu.

¹ UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82

² UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023

2. BESEDILO ČLENOV

I. POGLAVJE: Spremembe in dopolnitve Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije

1. člen

V Zakonu o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23) se v 1. členu za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/2413/EU), v delu, ki se nanaša na postopke izdaje dovoljenj.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se delno prenaša Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652³ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/2413/EU, tudi Direktiva RED III) in sicer nekateri členi, ki se nanašajo na postopke izdaje dovoljenj, katere je potrebno prenesti do 1. 7. 2024. V obrazložitvi vsakega posameznega člena je navedeno, kateri člen direktive se prenaša.

2. člen

V 2. členu se v prvem odstavku za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. inovativna tehnologija za energijo iz OVE pomeni tehnologijo za pridobivanje energije iz obnovljivih virov, ki na vsaj en način izboljšuje primerljivo najsodobnejšo tovrstno tehnologijo ali omogoča izkoriščanje tovrstne tehnologije, ki se še ne trži v celoti ali vključuje jasno stopnjo tveganja;«.

Dosedanje 2. do 5. točka postanejo 3. do 6. točka.

OBRAZLOŽITEV:

Zaradi novih členov, ki jih prinaša predlog zakona, je potrebno dopolniti tudi 2. člen ZUNPEOVE, v katerem so opredeljeni izrazi. Glede na navedeno se dodaja nov izraz, in sicer gre za novo točko 14b v prvem odstavku 2. člena Direktive 2018/2001/EU, ki jo prinaša Direktiva 2023/2413/EU, in ki opredeljuje izraz »inovativna tehnologija za energijo iz obnovljivih virov«.

3. člen

V 17. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Ne glede na 101.c in 101.f člen ZON in režime varstva vrst, določene v predpisih, sprejetih na podlagi 81. člena ZON, se pri načrtovanju, postavitvi in obratovanju fotonapetostnih naprav in vetrnih proizvodnih naprav in z njimi povezanega omrežja, domneva, da so te naprave in z njimi povezano omrežje v prevladujočem javnem interesu ter da služijo javnemu zdravju in varnosti.

(5) Domneva iz prejšnjega odstavka ne velja za postavitve vetrnih proizvodnih naprav v obstoječih zavarovanih območjih ali v delih obstoječih zavarovanih območij, ki imajo v varstvenih režimih, določenih v predpisih, sprejetih na podlagi 53. do 71. člena ZON, določeno prepoved gradnje objektov in naprav.«.

³ UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenaša določba Direktive 2023/2413/EU, ki v Direktivo 2018/2001/EU vnaša nov člen 16f z naslovom »Prevladujoči javni interes«. Besedilo predloga zakona je vseboval že prvotni predlog veljavnega ZUNPEOVE, a je bilo tekom zakonodajnega postopka črtano, saj nova direktiva takrat še ni bila sprejeta. Glede na to, da je direktiva sedaj sprejeta, pa je potrebno to vsebino prenesti s predlogom zakona.

Glede na navedeno se v četrtem odstavku v postopek prevlade druge javne koristi na planski ravni (101.c člen ZON) in na projektni ravni (101.f člen ZON) ter pri presoji odstopa od pravnega režima varstva vrst, kot ga določajo uredbe vlade, sprejete na podlagi 81. člena ZON, za načrtovanje, postavitve in obratovanje fotonapetostnih naprav in vetrnih proizvodnih naprav in z njimi povezanega omrežja, določa domneva, da so te naprave in z njimi povezano omrežje v prevladujočem javnem interesu ter da služijo javnemu zdravju in varnosti.

Obenem je v predlaganem petem odstavku v skladu z diskrecijo, ki jo ima država članica, določeno, da ta domneva prevlade v korist energetike ne velja za postavitve vetrnih proizvodnih naprav v tistih obstoječih zavarovanih območjih ali v delih obstoječih zavarovanih območij, ki imajo v obstoječih varstvenih režimih določeno prepoved gradnje objektov in naprav.

4. člen

V 28. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »(Posebnosti presoje vplivov na okolje za fotonapetostne naprave)«.

Za prvim odstavkom se dodajo novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

»(2) Ne glede na zakon, ki ureja varstvo okolja, se ne izvaja predhodni postopek presoje vplivov na okolje v primerih:

- obnove fotonapetostne naprave, kadar se z obnovo njena tlorisna površina ne poveča in je obnova skladna z morebitnimi ukrepi za ublažitev vplivov na okolje, določenimi za prvotno fotonapetostno napravo ali
- postavitve fotonapetostne naprave na umetnih strukturah, katerih glavni namen ni proizvodnja električne energije v fotonapetostnih napravah ali shranjevanje energije. Prejšnji stavek ne velja za postavitve na umetnih vodnih površinah.

(3) Kadar je za obnovo fotonapetostne naprave potrebno izvesti predhodni postopek po zakonu, ki ureja varstvo okolja, se v predhodnem postopku presoja omeji na morebiten vpliv, ki izhaja iz spremembe ali razširitve v primerjavi s prvotno fotonapetostno napravo. Kadar se v predhodnem postopku iz prejšnjega stavka ugotovi, da je potrebno izvesti postopek presoje vplivov na okolje, se v postopku presoje vplivov na okolje presoja omeji na morebiten vpliv, ki izhaja iz spremembe ali razširitve v primerjavi s prvotno fotonapetostno napravo.

(4) Če je ministrstvo, pristojno za okolje, v skladu z 91. členom ZVO-2 izdalo predhodno informacijo, ki se nanaša na umestitev fotonapetostne naprave, to ministrstvo ne glede na šestimi odstavku 91. člena ZVO-2, pri ugotavljanju ustreznosti poročila o vplivih na okolje, ki je bilo predloženo v postopku presoje vplivov na okolje, upošteva obseg informacij v poročilu o vplivih na okolje, kot je bil opredeljen s predhodno informacijo. Prejšnji stavek ne velja za vsebine, ki so povezane s presojo sprejemljivosti na varovana območja v skladu s predpisi o ohranjanju narave ali presojo vplivov na vode, kot jih urejajo predpisi o vodah.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

OBRAZLOŽITEV:

S členom se prenašajo nekatere določbe novega 16b, 16c in 16d člena Direktive 2018/2001/EU, ki sta bila sprejeta z Direktivo 2023/241/EU.

Z novim drugim odstavkom se prenašajo naslednje določbe:

(1) s prvo alinejo se prenaša tretji odstavek novega 16c člena, ki določa, da se v primeru obnove fotonapetostne naprave, za katero ni potreben dodaten prostor, projekt izvzame in presoje v predhodnem postopku ali v postopku presoje vplivov na okolje;

(2) z drugo alinejo se prenaša prvi odstavek 16d člena, ki določa, da ni potrebna presoja vplivov na okolje za postavitev fotonapetostnih naprav na umetnih strukturah (ki niso umetne vodne površine in katerih glavni namen ni proizvodnja električne energije v fotonapetostnih napravah ali shranjevanje energije).

V izogib nejasnostim pojasnjujemo, da nepotrebnost izvedbe postopka presoje vpliva na okolje ne pomeni, da ni potrebna tudi presoja sprejemljivosti na naravo (ta je vedno potrebna, če tako določajo predpisi s področja varovanja narave).

Z novim tretjim odstavkom se delno prenaša drugi odstavek novega 16c člena, v delu ki določa, da se v primeru projektov obnove fotonapetostnih naprav v predhodnem postopku ali v postopku presoje vplivov na okolje presoja omeji na morebiten vpliv, ki izhaja iz spremembe ali razširitve v primerjavi s prvotno fotonapetostno napravo.

Z novim četrtem odstavkom se delno prenaša prvi pododstavek drugega odstavka 16b člena, in sicer drugi stavek, ki določa, da se mnenje o obsegu in natančnosti informacij v poročilu o presoji vplivov na okolje naknadno ne razširja. Ob tem zaradi jasnosti dodajamo, da je direktiva s tem odstopila od temeljnega principa EIA direktive, ne pa tudi od okvirne vode direktive niti od habitatne direktive, ki določata vsebino presoje.

5. člen

Za 28. členom se dodata nova 5. oddelek in 28.a člen, ki se glasita:

»5. oddelek: Posebnosti presoje sprejemljivosti vplivov na naravo

28.a člen

(Posebnosti presoje sprejemljivosti vplivov na naravo)

Kadar se pri presoji sprejemljivosti vplivov na naravo v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave predlagajo nov omilitveni ukrep za preprečitev ubijanja in vznemirjanja zavarovanih vrst, katerega uporaba še ni bila dovolj preizkušena in zato obstaja dvom o njihovi učinkovitosti, lahko pristojni organ za izvedbo presoje sprejemljivosti ne glede na to dovoli njegovo uporabo za omejeno časovno obdobje, pod pogojem, da se učinkovitost takega omilitvenega ukrepa spremlja ter da se v primeru njihove dokazane neučinkovitosti nemudoma sprejmejo ustrezni ukrepi, vključno s prepovedjo obratovanja objekta in naprave, kar mora pristojni organ izrecno določiti v planu ali odločbi, s katero se dovoli konkreten poseg.«.

OBRAZLOŽITEV:

S členom se delno prenaša prvi pododstavek drugega odstavka novega 16b člena Direktive 2018/2001/EU z naslovom »Postopek izdaje dovoljenj zunaj območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije«, ki je bil sprejet z Direktivo 2023/241/EU, in sicer v delu o presoji sprejemljivosti vplivov na naravo ter omilitvenih ukrepih, ki še niso bili obširno preizkušeni.

6. člen

V 29. členu se v prvem odstavku besedilo »novih in naprednih tehnologij« nadomesti z besedilom: »inovativnih tehnologij za energijo iz OVE, novih in naprednih tehnologij«.

OBRAZLOŽITEV:

Z 29. členom ZUNPEOVE (regulativni peskovniki) se prenaša novi 2a odstavek 15. člena Direktive 2018/2001/EU ki je bil sprejet z Direktivo 2023/241/EU. Zaradi prenosa novega pojma »inovativne tehnologije za energijo iz OVE« je potrebno prvi odstavek nekoliko preoblikovati, pri čemer ne gre za vsebinske spremembe.

7. člen

V 90. členu se besedilo »če tlorisna površina te naprave ne presega 150 m², skladno s spremenjeno štirinajsto alinejo« nadomesti z besedilom: »če ta naprava ne zaseda več kot 150m² površine, skladno s spremenjeno trinajsto alinejo«.

OBRAZLOŽITEV:

90. člen ZUNPEOVE (z naslovom Uskladitev omejitve za vetrne proizvodne naprave za kmetijskih zemljiščih v občinskih prostorskih aktih) se sklicuje na štirinajsto alinejo točke i) 3.č člena ZKZ, ki je vsebinsko spremenjena, poleg tega pa je postala trinajsta alineja (ne več štirinajsta). Glede na navedeno je potrebno uskladiti tudi 90. člen ZUNPEOVE.

II. POGLAVJE: Spremembe in dopolnitve Zakona o kmetijskih zemljiščih

8. člen

V Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE) se v 3.č členu v prvem odstavku v točki i) prva alineja črta.

Dosedanja druga do trinajsta alineja postanejo prva do dvanajsta alineja.

V dosedanji štirinajsti alineji, ki postane trinajsta alineja, se besedilo »ki ne presegajo tlorisne površine 150 m²« nadomesti z besedilom »ki ne zasedajo več kot 150 m² površine«.

Dosedanja petnajsta alineja postane štirinajsta alineja.

Dosedanja šestnajsta alineja, ki postane petnajsta alineja, se spremeni tako, da se glasi:

»– elektrarne in drugi energetski objekti, in sicer le naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje, ob upoštevanju pogojev iz 3.čč člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: agrofotovoltaika);«.

V drugem odstavku se besedilo », pete in trinajste« nadomesti z besedilom »in dvanajste«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Objekti iz točk g) in h) prvega odstavka tega člena ter prve, druge, tretje, četrte in dvanajste alinee točke i) prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene. Na objekte iz prve, druge, tretje, četrte in dvanajste alinee točke i) prvega odstavka tega člena se lahko postavi fotonapetostne naprave, a le za potrebe obratovanja teh objektov.

OBRAZLOŽITEV:

Člen spreminja 3.č člen Zakona o kmetijskih zemljiščih (v nadaljnjem besedilu: ZKZ). Iz nabora objektov in posegov v prostor, ki so dopustni na kmetijskih zemljiščih, se črta stavbe za rastlinsko pridelavo tlorisne površine do 150 m². Gre za t.i. enostavne in nezahtevne objekte, ki so grajeni (torej niso »prefabrikati«). Ker 3.čb člen ZKZ dopušča, da se na kmetijskih zemljiščih postavijo rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče (t.i. rastlinjaki prefabrikati), ni potrebe, da bi se na kmetijskih zemljiščih dopuščala tudi gradnja grajenih rastlinjakov.

Veljavni 3.č člen ZKZ določa, da lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu dopusti postavitev naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za

njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje (v nadaljnjem besedilu: vetrne proizvodne naprave), ki ne presegajo tlorisne površine 150m², če gre za kmetijsko zemljišče z boniteto manj kot 35 točk. Namen te omejitve je zavarovanje kmetijskih zemljišč pred prekomerno pozidavo na način, da se določi maksimalna površina kmetijskega zemljišča, ki jo lahko zasedajo naprava (tj. njeno stojišče) z vso tehnično in strojno opremo. Pri tem je bil uporabljen izraz »tlorisna površina«, ki se je izkazal za neustreznega, saj se lahko tolmači, da zajema tudi krog, ki ga orišejo konci elis, ko se zavrtijo za 360 stopinj (tj. »imaginarna« projekcija elis na zemljo). To bi bilo neskladno z namenom določbe, pri katerem je ključno le to, koliko površine na tleh dejansko zaseda vetrna proizvodna naprava (velikost elis je za kmetijsko dejavnost nepomembna). Zato se predlaga, da se površina 150 m² nanaša le na površino, ki jo zaseda vetrna proizvodna naprava.

Za naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje, ki jih lokalna skupnost lahko v prostorskem aktu dopusti na kmetijskih zemljiščih ob upoštevanju pogojev iz 3.č člena ZKZ, se predlaga poimenovanje »agrofotovoltaika«. Agrofotovoltaika je tako naprava, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje, ob upoštevanju pogojev iz 3.č člena ZKZ. Pri agrofotovoltaiki gre za kombinirano uporabo enega in istega zemljišča za kmetijsko proizvodnjo kot primarno rabo in za proizvodnjo električne energije s pomočjo fotovoltaičnega sistema kot sekundarno rabo. Zato je treba narediti jasno ločnico med proizvodnjo električne energije s pomočjo fotovoltaičnega sistema kot agrofotovoltaiko in proizvodno električne energije s pomočjo fotovoltaičnega sistema, kjer ne gre za običajno sončno elektrarno.

V členu se na novo določa, da se na kmetijskih objektih lahko postavi fotonapetostne naprave, a le za potrebe obratovanja teh objektov. Smiselno je, da se na kmetijskih objektih, ki jih je dopustno graditi na kmetijskih zemljiščih, omogoči postavitvev fotonapetostnih naprav za delovanje teh objektov.

Ostale spremembe so nomotehnične uskladitve zaradi sprememb v tem členu.

9. člen

V 3.ča členu se v prvem odstavku besedilo », pete in trinajste« nadomesti z besedilom »in dvanajste«.

OBRAZLOŽITEV:

Sprememba člena je potrebna zaradi nomotehnične uskladitve zaradi sprememb v 3.č členu ZKZ.

10. člen

3.č člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.č člen

Postavitvev agrofotovoltaike iz petnajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona je dopustna na kmetijskem zemljišču, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju, pri čemer je treba pred postavitvijo na njem prijaviti spremembo dejanske rabe v trajni travnik, ne glede na višino bonitete kmetijskega zemljišča, ali
- trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk.

Konstrukcija agrofotovoltaike mora predvsem:

- imeti točkovne temelje,
- omogočati obdelovanje zemljišča s kmetijskimi stroji, orodji in mehanizacijo, potrebnimi za obdelavo trajnega travnika ter
- imeti vertikalno postavljene fotovoltaične panele, pri čemer je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmaka, na 50 tekočih metrov mora biti vsaj 4 metrski prehod za živali in kmetijsko mehanizacijo, fotovoltaični paneli so fiksno nameščeni, najnižja točka fotovoltaičnega panela mora biti najmanj 0,5 metra od tal, najvišja točka fotovoltaičnega panela je lahko največ 4 metre od tal, ali
- imeti fotovoltaične panele, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu, pri čemer je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti in enostebna, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmaka, višina stebra, kjer je fotovoltaični panel vpet v konstrukcijo, mora biti najmanj 3,2 metra od tal.

Naprava za shranjevanje energije se mora postaviti tako, da ne ovira ali čim manj ovira kmetijsko rabo zemljišča (npr. ob robu kmetijskega zemljišča ali ob obstoječi cestni povezavi).

Naprava za shranjevanje energije se lahko postavi pod pogojem, da se izvedejo zaščitni ukrepi za preprečitev onesnaženja okolja, do katerega bi lahko prišlo zaradi njene postavitve ali delovanja, glede na uporabljeno tehnologijo (zlasti zaradi morebitnega uhajanja okolju škodljivih snovi, če jih ta naprava vsebuje).

Če se agrofotovoltaika postavlja na kmetijskih zemljiščih, na katerih se izvajajo ali je predvideno izvajanje agrarnih operacij, morajo biti naprave postavljene tako, da ne ovirajo izvedbe agrarnih operacij.

Za agrofotovoltaiko se ne uporablja 42. člen tega zakona o možnosti odreditve odstranitve objektov, ki ovirajo izvedbo agrarnih operacij.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je za namen izvedbe pilotnih projektov, katerih naročnik je ministrstvo, pristojno za energijo, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, oziroma ministrstvo, pristojno za znanost in inovacije, ali za izvedbo katerih podata soglasje ministrstvo, pristojno za energijo, in ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ter katerih namen je preučevanje možnosti za sočasno proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije in kmetijsko pridelavo ter zagotavljanje strokovnih podlag za pripravo predpisov, postavitvev in delovanje agrofotovoltaike dopustna na vseh kmetijskih zemljiščih, in sicer tudi, če v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, spremljajoča energetska dejavnost ni načrtovana v prostorskem aktu. Ministrstvo, ki je naročnik pilotnega projekta, seznaniti ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, z nameranim projektom ob njegovi pripravi, ga seznanja s potekom projekta ter mu predloži vse ugotovitve in podatke, ki izhajajo iz izvajanja projekta.

Po odstranitvi agrofotovoltaike se na kmetijskem zemljišču vzpostavi prejšnje stanje.

Ne glede na prvi odstavek tega člena je postavitvev agrofotovoltaike iz petnajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona dopustna na kmetijskem zemljišču, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med njive ali trajni nasad, pod pogoji določenimi v pravilniku iz tega odstavka. Minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za

kmetijstvo, predpiše podrobnejša pravila za postavitve in delovanje fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih iz tega odstavka.

Ne glede na 3.g člen tega zakona se odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri v postopkih izdaje dovoljenj za gradnjo, ki se nanašajo na postavitve agrofotovoltaike iz tega člena.«.

OBRAZLOŽITEV:

Po veljavni ureditvi mora lokalna skupnost v skladu in ob upoštevanju določb 42. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23; v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE) agrofotovoltaiko na kmetijskih zemljiščih načrtovati v občinskem prostorskem aktu na način, da v prostorskem aktu uredi dopustnost spremljajoče energetske dejavnosti in postavitve agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča, ki so po dejanski rabi trajni travnik in imajo boniteto do vključno 35 ter kmetijska zemljišča v zaraščanju (šifra dejanske rabe 1410). Občina mora v grafičnem delu prostorskega akta prostorsko določiti enote urejanja prostora (v nadaljnjem besedilu: EUP), v tekstualnem delu prostorskega akta pa za EUP določiti pod kakšnimi pogoji je umestitev agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča dopustna. Pogoje za umeščanje agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča pa določa 3.č člen ZKZ.

S spremenjenim 3.č členom ZKZ se ureja pogoje za postavitve agrofotovoltaike na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe. Določa se natančnejše pogoje, ki jo mora izpolnjevati konstrukcija agrofotovoltaike na trajnih travnikih. Konstrukcija mora tako imeti točkovne temelje in omogočati obdelovanje zemljišča s kmetijskimi stroji, orodji in mehanizacijo, potrebnimi za obdelavo trajnega travnika. Konstrukcija ima lahko vertikalno postavljene fofotolaične panele ali pa ima fofotolaične panele, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu. Če ima konstrukcija vertikalno postavljene fofotolaične panele, mora izpolnjevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmaka, na 50 tekočih metrov mora biti vsaj 4 metrski prehod za živali in kmetijsko mehanizacijo, fofotolaični paneli so fiksno nameščeni, najnižja točka fofotolaičnega panela mora biti najmanj 0,5 metra od tal, najvišja točka fofotolaičnega panela je lahko največ 4 metre od tal. Če ima konstrukcija fofotolaične panele, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu, pa mora izpolnjevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti in enostebna, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmaka, višina stebra, kjer je fofotolaični panel vpet v konstrukcijo, mora biti najmanj 3,2 metra od tal.

Določitev minimalne razdalje med vrstami konstrukcije (10 metrov) je določena na podlagi študije Tehnična določitev postavitve agrofotovoltaike na kmetijskih zemljiščih, ki proučuje vidike tehnične izvedljivosti postavitve agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča. Dodatni argument za postavitve minimalne razdalje 10 metrov med vrstami je dimenzija kmetijske mehanizacije, potrebne za košnjo travnikov (npr. širina traktorja z bočno priključeno rotacijsko kosilnico).

Z določitvijo najnižje točke fofotolaičnega panela (0,5 metra od tal) pri vertikalno postavljenih fofotolaičnih panelih se omogoča košnjo travnika tudi neposredno med stebri konstrukcije in pod fofotolaičnimi paneli, medtem ko se z določitvijo najvišje točke fofotolaičnega panela (4 metra od tal) omejuje senčenje fofotolaičnih panelov na način, da še vedno omogoča rast travinja.

Pri fofotolaičnih panelih, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu, je določena minimalna višina stebra, kjer je fofotolaični panel vpet v konstrukcijo (3,2 metra od tal), je določena na podlagi kmetijske mehanizacije, potrebne za košnjo travnikov (višina traktorjev).

S tem ko se v členu jasneje določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati konstrukcija agrofotovoltaike, je za agrofotovoltaiko na novo predlagan odstop od plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Poleg tega gre pri agrofotovoltaiki za kombinirano uporabo enega in istega zemljišča za kmetijsko proizvodnjo kot primarno rabo in za proizvodnjo električne energije s pomočjo fofotolaičnega sistema kot sekundarno rabo, zato ni smiselno, da se za tovrstne primere plača odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča.

Za postavitev agrofotovoltaike na kmetijskem zemljišču ne bo treba več pridobiti soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Pogoji, ki jih mora izpolnjevati konstrukcija agrofotovoltaike, so jasni in jih kmetijski inšpektorji preverjajo na terenu.

Ostale spremembe so nomotehnična uskladitev zaradi sprememb v tem členu.

11. člen

V 3.eaa členu se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– za potrebe postavitve naprave, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 20 točk ali«.

OBRAZLOŽITEV:

V predlogu člena gre za terminološko uskladitev in ne za vsebinske spremembe. Ker s spremembo 3.č člena v zakonu ni več opredeljen izraz »fotonapetostna naprava«, se vsebina te definicije prenese v člen. Namesto izraza »fotonapetostna naprava« se tako zaradi jasnosti določi, da ukrepov iz 3.eb člena ni treba izvesti, če gre za spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča za potrebe postavitve »naprave, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje« (kar je bilo prej definirano kot »fotonapetostna naprava«).

12. člen

V 7.a členu se besedilo »Fotonapetostne naprave« nadomesti z besedo »Agrofotovoltaiko«.

OBRAZLOŽITEV:

Sprememba člena je potrebna zaradi nomotehnične uskladitve s spremembami v 3.č členu ZKZ.

13. člen

V 106. členu se za zadnjim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Nadzor nad izvajanjem drugega stavka šestega odstavka 3.č člena tega zakona nadzorujejo inšpektorji, pristojni za energijo, in gradbeni inšpektorji v skladu s svojimi pristojnostmi.«.

OBRAZLOŽITEV:

S členom se ureja nadzor inšpektorjev, pristojnih za energijo, in gradbenih inšpektorjev. Z dopolnitvijo 3.č člena se na kmetijskih objektih lahko postavi fotonapetostne naprave, a le za potrebe obratovanja teh objektov. Nadzor nad tem, da se energija iz fotonapetostnih naprav na kmetijskih objektih uporablja le za obratovanje teh objektov bodo izvajali inšpektorji, pristojni za energijo, in gradbeni inšpektorji v skladu s svojimi pristojnostmi, saj imajo znanje s tega področja.

14. člen

V 107. členu se v točki A) v trinajsti in petnajsti alineji besedilo »fotonapetostnih naprav« nadomesti z besedo »agrofotovoltaike«.

V točki B) se v enainvajseti alineji besedilo »fotonapetostne naprave« nadomesti z besedo »agrofotovoltaika«.

OBRAZLOŽITEV:

Sprememba člena je potrebna zaradi nomotehnične uskladitve s spremembami v 3.č členu ZKZ.

15. člen

V 108. členu se v prvem odstavku v 1. točki besedilo » , pete in trinajste« nadomesti z besedilom »in dvanajste«.

V 1.a točki se beseda »peti« nadomesti z besedo »četrti«.

1.b točka še črta.

V 1.c točki, ki postane 1.b točka, se besedilo »fotonapetostne naprave« nadomesti z besedo »agrofotovoltaike«, beseda »deseti« pa z besedo »osmi«.

V 3.a točki se besedilo »fotonapetostne naprave« nadomesti z besedo »agrofotovoltaike«.

OBRAZLOŽITEV:

Spremembe člena so potrebne zaradi nomotehnične uskladitve s spremembami v 3.č, 3.čc in 7.a členu ZKZ.

II. POGLAVJE: Prehodne in končne določbe

16. člen

(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v zadevah s področja tega zakona, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

OBRAZLOŽITEV:

Člen določa, da se že začeti prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki dokončajo po dosedanjih predpisih.

17. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV:

Člen določa rok uveljavitve zakona.